

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПЛАНУВАННЯ ОБОРОННОГО БОЮ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Планування оборонного бою є одним із найскладніших елементів військового мистецтва. Воно вимагає врахування великої кількості чинників: від оцінки противника й умов місцевості до стану власних сил і засобів. У реальних умовах бойових дій завжди виникають певні проблеми й складнощі, які необхідно враховувати ще на етапі планування.

На сьогодні питання якісного планування оборонних операцій набуває особливого значення через зростаючу динаміку змін на полі бою, розвиток технологій, а також ускладнення військово-політичної ситуації в світі.

Основні проблемні питання планування оборонного бою.

1. Невірна оцінка обстановки.

Однією з основних причин невдач в обороні є помилки у визначенні задуму противника, його сил, засобів та напрямків головних ударів. Недооцінка противника або переоцінка власних можливостей призводить до хибного планування рубежів оборони, розподілу резервів і побудови вогневої системи.

Оцінка обстановки повинна бути постійною і динамічною. Важливо своєчасно виявляти зміни у задумі противника й оперативно вносити корективи до плану оборони.

2. Недостатність сил і засобів.

Обмеженість ресурсів змушує командирів шукати компроміс між шириною фронту оборони і глибиною її побудови. Нестача підготовлених резервів або сучасних вогневих засобів обмежує можливості маневру силами й засобами під час бою.

Необхідно також враховувати потенційні втрати на початковому етапі

бойових дій і заздалегідь передбачати заходи щодо поповнення особового складу та техніки.

3. Помилки у виборі позицій.

При плануванні оборони надзвичайно важливо правильно обрати й організувати бойові позиції. Основними помилками є:

- вибір позицій без врахування особливостей місцевості;
- ігнорування можливостей для маскуванню і створення інженерних споруд;
- недостатня увага до організації флангової та тилової оборони.

4. Низький рівень взаємодії між підрозділами.

Ефективна оборона потребує злагодженої взаємодії всіх родів військ: піхоти, артилерії, бронетанкових військ, інженерних та інших підрозділів. Часто основними проблемами є:

- недосконала система управління та зв'язку;
- відсутність єдиного розуміння завдань між підрозділами;
- недостатнє проведення спільних навчань.

5. Неврахування маневру противника.

Противник завжди прагнуче обійти, оточити або прорвати оборону найменш захищеної ділянки. Планування має передбачати можливість гнучкого маневру силами та засобами у разі зміни обстановки, а також наявність достатніх резервів для контрудару.

6. Психологічна неготовність особового складу.

Морально-психологічний стан особового складу має прямий вплив на ефективність оборони. До основних проблем належать:

- відсутність віри у власні сили;
- вплив стресу й бойових втрат.

Для підтримки бойового духу важливо проводити заходи морально-психологічного забезпечення, активно працювати з особовим складом, своєчасно замінювати втомлені підрозділи.

7. Недооцінка ролі інженерного забезпечення.

Інженерні споруди: окопи, укриття, мінні поля – значно підвищують стійкість оборони. Відсутність або недостатнє інженерне обладнання позицій створює вразливості, які противник може використати для прориву.

Планування повинно передбачати розгортання інженерних підрозділів, час і ресурси для обладнання оборонних споруд.

8. Слабке використання сучасних технологій.

У сучасних умовах велике значення мають засоби спостереження, БПЛА, системи електронної боротьби, цифрові системи управління боєм. Відсутність або неправильне використання цих технологій призводить до втрати інформаційної переваги та зниження ефективності оборонних дій.

Планування має передбачати інтеграцію новітніх технологій у бойову систему оборони.

Шляхи подолання проблемних питань.

Для підвищення ефективності планування оборонного бою необхідно:

- проводити всебічний аналіз обстановки і постійно оновлювати дані;
- створювати гнучкі плани оборони із варіантами дій на різні випадки;
- забезпечувати ефективну підготовку резервів і маневрених груп;
- посилювати взаємодію між усіма родами військ;
- підвищувати морально-психологічний рівень особового складу;
- активно застосовувати сучасні технічні засоби і технології.

Особливу увагу варто приділяти розвитку професійних навичок командирів усіх рівнів, здатних ухвалювати зважені рішення в умовах обмеженого часу та ресурсів.

Таким чином, планування оборонного бою вимагає високого професіоналізму, передбачливості й комплексного підходу. Лише глибокий аналіз обстановки, правильний розрахунок сил і засобів, створення стійкої системи вогню, висока моральна стійкість особового складу та ефективна взаємодія між підрозділами дозволяють забезпечити успіх в обороні.

У сучасних умовах важливо бути готовим до динамічних змін і швидко адаптувати плани відповідно до обстановки, активно застосовуючи новітні

технології та засоби ведення бойових дій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міні посібник з оборони міст у сучасних умовах. Версія 4. Джон Спенсер. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/mini-manual-ukrainian>. (дата звернення 09.04.2025).
2. Український посібник для попереднього відпрацювання бойових завдань з тактичних прийомів, методів та способів тактики малих підрозділів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/manual-small-units>. (дата звернення 09.04.2025).
3. Оборона бойової позиції. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/oborona-bojovou-posicii>. (дата звернення 09.04.2025).
4. Розвідка, спостереження, виявлення цілі і рекогносцирування (istar). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/viyavlenniyerecognosciruvannya>. (дата звернення 09.04.2025).
5. Основи бойових операцій. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/osnovybojovihoperaciy>. (дата звернення 09.04.2025).
6. Проведення оборони взводом. <https://tmg-training.org.ua/retsepty-1-1>.
7. Атака укріплених позицій та опорних пунктів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tmg-training.org.ua/retsepty-1-1-1>. (дата звернення 09.04.2025).